

בפסטיבל עכו מעלה קבוצת התיאטרון המקומית את "ארבייט מאכט פריי", חמש שעות, שעוברות הכי מהר

מעמקי האכזריות מתעורלים. אבל, לפי ארטו, למגיפה יש כוח מרפא. היא גורמת לניקוז קבוצתי של מורשת החברה. זהו תיאטרון של דימויים, הלוקח את חומרי מן החלום המעורר במציאות. הכמאי אינו שומר תנועה אלא מנהל מדור הדימויים של החבר.

אמרוני שאכלנו ארוחת צהריים עשירה. לא האמנתי שארצה לאכול. ישבנו בבונוק, כפופים תחת תיקרה נמוכה, כשמשקיק, קבצן הגטו, נוגע בנו אנב ירקור בכלייה סחבות מטופנים. שר ביידיש ומקצן נרבות. מן התיקרה נשרו שיירי אוכל. כרוב, קליפות ביצים. תוש בי מתנה הריכוז רבו על השיירים בחמת טירוף. נרמה לי שאו נכנס חאלר. חאלר התכופף אל נעלינו וצווחצו אותן. ככל שלו היה רשמקול, שעליו התנגנו שיעור ביידיש מפי המורה דן כנר. זה היה הרגע שבו ירד מאישם שולחן אוכל ערוך למחרון.

פתאום היינו מסובים לארוחת ערב יום עצמאות בבית קצין צנחנים בכיר במיל. אכלנו. ועוד איר אכלנו. לא הותרנו דבר. כמה מחירי, כמה אנושי, היה המעבר מבחילה לעונג. חומס, סלט ירקור, שקשוקה, חמצום, אורו מתוק. הקצין ליהג בפני אורדיו. סיפר כריותות גזעניות מתונות על מרחיים ועל ערבים. גם קצת נטיות חברמניות על אנטיה המבלכים ב בתו ועל העזרות הפיליפיות.

הקצין הצטיין בדלות לשונית ובגבריות נפתח. "פי לשתינאים My ass של מלא שייט", צעק הקי צין ופתח בוויכוח נסער עם אשתו הסרת הרעה.

14 איש בלבד מחמנים למסע התנתות הוה. מכניסים אותו לתא לחץ. ואני יושבת כמזופנט.

חמש שעות, שראשיתן כמזיואון השואה של קיבוץ מורדי הגיטאות, והשיא שלהן בבונוק צר. סביבי גר רות תיל, ערימות נעליים כלות, שלט מואר מרחוק כראש השער למחנה הריכוז: "ארבייט מאכט פריי", העבודה משחררת. זה גם שם ההצגה, ביצירה שתי מלי: "מזוטינג אירופה", מארץ המות, אירופה.

המקוללים משמיעים בעוצמה מטורפת שירים ישראלים: "כאן נולדת, כאן נולדו לי ילדיי", "נס לא קרה לנו, פר שמן לא מצאנו", "סוכי סוכי ממטרה". "אור", הולמת שושנה דמארי, וקולה בוקע מאחד מארבעת מכשירי הטלוויזיה המשדרים ארבעה מישורים שונים. שום דבר כאן אינו דו ל. כל הקולות והמראות הם של. לפעמים אני צוחקת, זהו צחוק של עיט הרומה, משום מה, ליללה של תן. הרעש גובר. פרוזקטור מסי מא את העיניים. דרדי מעיין, במאי ההצגה ואחד מיצרי ריה, מכה במערכת תופים בעוז.

משלושה מילפילס המראות מתנפלים עלינו: במילפס התחתון, ארז חול, עליו שוכב המולמן. זוהי השחקנית סמרי יערוזמעיין, במעורמה נטולי הבשר. כפיה מת נודדות שיניים תותות, ועל שריה תלויה מערכת שיי ניים שנשרה. המחולמנית פורצת במחול מטורף ומבצי עת תרגילי אקרובטיקה מפחדים, מרחפת באוויר ורק רגל אחת מחוברת לזר.

במילפס העליון, מערבל בטון מתוכנן ובתוכו, בתוך

שרית פוקס

זה לא מופע עירום. זה על השואה

על הפרק: מלחמת ישראל ורדיפות ישראל בין מלוד מת המפרץ לספר בראשית. הם מתוכננים כלי התורן כח, שואלים בלי לענות: "מה בענייני מלחמת לבנון?" שואל הגבר. אשתו עונה מקצה הולחן, מכבט יממו: "מה בענייני מלחמת לבנון?" בעלה רותח: "מה זאת אמרת, מה בענייני מלחמת לבנון? עוצי נלחמנו לבנון, מה עם אנטיבה?" אשתו שואלת: "מה עם אנטיבה?" הגבר מתפלץ: "אני מתפלל עליך, מה עם אנטיבה? וכן הלאה וכן הלאה."

"ארבייט מאכט פריי" אינה הצגה על השואה אלא על וברון השואה. הצגת מחאה נגד אינוס הוכרון הקולקטי בי על ידי השילטון בארץ, שכפה לשון את היטורים ביום השואה האחרון צפינו ברכ לאו, כשידוד חי ממסע מישלתת הנוער לאושוויץ כשהוא מנפף את גרון היגון על התלמידים. מזכיר להם את עיניה העצובות של לאהלה בעלת הצמות. הם התכופפו והתייפחו וכבר היו מוכנים לתפקיד שיעדה להם המדינה: "לא עוד שואה", "מתר לנו הכל".

ערימת צלחות אוכל, שוכבת השחקנית מירי צמח. כן, גם ארוחת חמה כוללה בהצגה. שם בכינו גם אכלנו. במילפס המרוחק יותר, רוקר השחקן הערבי חאלר אברעלי, המגלם כעצם את תפקיד עצמו, ערבי ישראל. גם הוא עירום, כמו סמדר וכמו מירי. רוקר על שולחן באפיסת כוחות. בלון מתעופף על כתפו וכידו אלה, והוא מתחנן לפנינו שנכה אותו.

בין המילפסים, ארזון וזוכית ענק, דימוי לתא הוכרון הלאומי, ובו כלאוה השחקנית עצמה מנרר בתלבושת ביתספר, אפופת ספרים על שואה וקוממיות. נעמה ורפקת בוכוכית ביאוש, מנסה להימלט.

מרוחק, במחנה הריכוז, תולה עצמו על עמוד תליה השחקן מוני יוסף, בתלבושת מרדיך ארצישראלי.

זוהי חגיגה שטנית, אורגנית היכרות. כלי חצוצה בין צופה לקהל, בין גוף לגוף, בין בוששה לבוששה. העיני מנסה לא להיתקע בערותה. הרי אנתנו בשואה, לא כלי ידי-שואה. ואולי אנתנו בלידי-שואה? הצילה נרמה לי שאקיא או אצרה או אצא מדעתי אחת ולתמיד.

זוהי תחנת השיא לאחר שצברנו סדרת תמונות היוכי רות משך שעות. הצפה לאל נשוא של תא ויכרון קר לקטיבו. היינו כמזיואון הגיטאות, היינו בבונוק, היינו בתור חושך, היינו בעצרת וכרון, היינו כשיכון ישראלי צפוף. כורר לי גם, שפירוס לא יציל אותי מטביעה בזכרי את האירועים שאירעו לי בחלל מתפרק ומשנה צורה, בו זמנית, בכמה וכמה אתרים.

לפני שלוש שנים פירסם פרופסור יהודה אלקנה, שהיה באושוויץ כילד, מאמר מטיף כנגד החזרת השר אה כשיטותיו ובעוצמה לתודעתו של הציבור הישראלי. באתו מאמר, שנקרא "בוכות השיכוח", נחשפו לק ריאת מפתח בין קריאות רומות, כתב אלקנה: "בפעם הראשונה אני מבין את חומרת מעשיו כאשר במשך עשרות שנים שלחנו כל ילד וילד בישראל לבקר שוב ושוב ביד ושם". מה רצונו שלילדים רכים יעשו בחוהי הזאת? ויקלמו באטימות מחין ואף באטימות לכ ומכי לי לפרש: 'וכור'. לשם מה, מה אמור ילד לעשות כוכ רגות אלה. בעבור רבים מאוד תמונות הוועק עשויות להתפרש כקריאה לשנאה."

כפסטיבל הקולנוע האחרון בירושלים הוקרן סרטו של אייל סיוון: "יכור", עברים של הוכרון, ובו תורה המצלמה לתוך כיתה המתכוננת למסכת יום הוכרון. המורה מאמנת את התלמידים להגות כאינטונציה טראגית "שש מיליונים שנשרפו, נטבחו ועונו", לא ערה לטעות הדקדוקיות. נופת בתלמידים במרץ על נמיכות קולם. כולה רוממות רוח. לתלמידים נתפכת השואה לצורה ללא תוכן. לכל היתר, עוררת נטימנטלית. יצירתו של המרכז לתיאטרון עכו היא טקס מעבר דמיוני מתפקיד הקורבן לתפקיד החוקר. זוהי קריאה להבין, לא רק להרגיש. להבין פירושו לעמוד אותו

שלוש שנים בנו אנשי המרכז לתיאטרון עכו את אכוס הוכרון הוה. אספו ככפיתיות כתבים, ביקרו במזיואונים ובאנדרטאות, ריאיינו ניצולים מומחים וסי תם ישראלים, תיעדו את עצמם בווידיאו. אפילו את סמדר שקיעקה מספר על זרועה. כשאני מתבוננת בקבוצה המשחקת עד כלות הבושה, מתאכזרת לעצמה בשמחת פורקן, נרמה שאולי במהלך העבודה נגע בהם באנשים אלה קסמו של הרע. אולי עכשיו, כרגע זה בו אני צופה בהם, הם מאוהבים בו.

מחשבה אחרת: תיאטרון האכזריות של אנטונין ארטו, משורר ואיש תיאטרון שפעל במחצית המאה הוואת. התיאטרון הוה מתרחש כאן. ארטו טענע שהתיאטרון דומה ביסודו למגיפה. יזיפה של המגיפה נעזר בחורבן שהיא גורמת לצורות. אימפולסים מטורפים מתפרקים.